

KANSALLISARKISTO
Matti Ritakallio

Perustelumuistio

3.12.2025

KA/26685/28.02.01/2023

Kuntien rakennusvalvonnan tehtävien (10.03.00) asiakirjojen ja tietojen pysyvä säilytys

Arkistolaissa (831/1994) pysyvästi säilytettävillä asiakirjoilla tarkoitetaan lailla tai lain nojalla arkistoitavia asiakirjoja ja tietoaaineistoja, jotka niiden säilytysajan päättymisen jälkeen arkistoidaan.

Esityksen tiedot

Oulun kaupunki on pyytänyt seulontaesityksellään 15.12.2023 Kansallisarkistolta päätöksen tiedonohjaussuunnitelmaan merkittyjen rakennusvalvonnan tehtävien (10.03.00.03 Rakennuslupamenettely, 10.03.00.05 Toimenpidelupamenettely, 10.03.00.06 Vähämerkitykselliset maisematyöluvat, 10.03.00.09 Purkamislupamenettely, 10.03.00.10 Tilapäistä rakennusta koskeva lupamenettely) ja niistä kertyneiden asiakirjojen arvonnäilytyksen muutosesityksestä ja pysyvästä säilytyksestä. Kansallisarkisto valmistelee seulontaesitykseen sisältyvien rakennusvalvonnan tehtävien pysyvää säilyttämistä koskevan päätöksen ja maa-aineslupien käsittelyn asiakirjoja koskevan soveltamisen tarkennuksen koko kuntasektoria koskevana päätöksenä.

Seulontaesityksessään Oulun kaupunki esittää, että rakennusvalvonnan tehtävien osalta palattaisiin huomattavasti suppeampaan pysyvään säilyttämiseen. Aikaisemmin annetussa päätöksessä 12.9.2016 *Kuntien rakennusvalvonnan lakisäateisissä tehtävissä syntyvien asiakirjatietojen pysyvä säilytys* (AL/17413/07.01.01.03.01/2016) määrättiin kaikki kuntien rakennusvalvonnan lakisäateisissä tehtävissä syntyvät sähköiset asiakirjatiedot pysyvästi säilytettäväksi.

Oulun kaupunki on myös pyytänyt esityksessään Kansallisarkiston tarkentavan, että maa-aineislupien käsittelyn asiakirjojen osalta noudatetaan päätöstä 3.2.2020 (KA/8377/07.01.01.03.01/2019) *Pysyvästi säilytettävät kuntien ympäristösuojelun asiakirjatiedot* päätöksen 12.9.2016 *Kuntien rakennusvalvonnan lakisäateisissä tehtävissä syntyvien asiakirjatietojen pysyvä säilytys* (AL/17413/07.01.01.03.01/2016) sijaan.

Oulun kaupunki esittää, että tätä päätöstä sovellettaisiin vuosina 2016–2024 kertyneisiin asiakirjoihin tai kunnes Kansallisarkisto antaa Rakennetun ympäristön tietovarantoon (RYHTI) liittyvän seulontapäätöksen.

Kansallisarkisto ei ole toistaiseksi antanut seulontapäätöstä 1.1.2025 alkaen muodostuneiden ja muodostuvien rakennusvalvonnan tehtävien asiakirjoille ja tietoaaineistoille, eikä niitä oteta osaksi tätä päätöstä. Kansallisarkisto odottaa ympäristöministeriöltä erillistä esitystä em. tehtävien, asiakirjojen ja tietoaaineistojen osalta.

KANSALLISARKISTO
Matti Ritakallio

Perustelumuistio

3.12.2025

KA/26685/28.02.01/2023

Oulun kaupunki on perustellut arvonmäärityksen muutosehdotukset rakennusvalvonnan tehtävien osalta seulontaesityksessä pääasiallisesti hyvin. Esityksessä ei kuitenkaan huomioitu Kansallisarkiston arvonmääritys- ja seulontapolitiikka-asiakirjan (KA/12247/07.01.01.03.00/2019) periaatteita ja kriteereitä. Esityksen kohteena olevien tehtävien asiakirjojen arkistollisen arvon arvioinnista pyydettiin Oulun kaupungilta lisätietoja 20.2.2025, jotka toimitettiin 11.4.2025. Lisäksi Oulu toimitti 23.1.2025 aikaisemmin ohjauspalaverissa pyydetyt perustelut rakennusvalvonnan lakisääteisten tehtävien suhteesta maa-aineslaissa kunnan ympäristönsuojeluviranmaiselle määriteltyjen tehtävien osalta.

Päätösluonnos oli ensin Oulun kaupungin kommentoitavana 13.6.2025–25.6.2025, jonka jälkeen päätösluonnos toimitettiin lausuntopalveluun lausuttavaksi. Päätösluonnoksesta ja sen perustelumuistiosta pyydettiin lausuntoja 25.8.2025–15.9.2025. Lausuntopyyntö lähetettiin kunnille, kuntaliitolle, maakuntien liitoille ja ympäristöministeriölle sekä Suomen ympäristökeskukselle (314 organisaatiota). Lausuntoja annettiin yhteensä 15 kappaletta, joista kaikilla vastaajilla oli kommentoitavaa. Lausuntomenettelyllä edistettiin läpinäkyvyyttä ja julkishallinnon toimijoiden vaikutusmahdollisuuksia.

Päätöksen antaminen koko kuntasektoria koskevana taannehtivana päätöksenä sai vaihtelevaa kannatusta. Osa lausunnonantajista huomautti, että päätöksen toimeenpaneminen tulisi vaatimaan kohtuuttomasti hallinnollista työtä ja resursseja, sillä kuntien tiedonohjausjärjestelmiä ja arkistointimenettelyjä tulisi muuttaa. Päätöksestä myös huomautettiin, että se ei näin valmisteltuna tulisi koskemaan kaikkia rakennusvalvonnan lakisääteisiä tehtäviä ja niistä kertyneitä asiakirjoja, vaan ainoastaan niitä, jotka Oulun kaupunki on kuvannut esityksessään. Tähän liittyen tiedusteltiin, olisiko mahdollista, jos Kansallisarkisto antaisi tämän päätöksen, kun määrätään RYHTI-tietovarantoon liittyvien rakennusvalvonnan tehtävien ja niistä muodostuvien asiakirjojen ja tietoaineistojen pysyvistä säilyttämisestä. Jotkut lausunnonantajat lausuivat, että kunnat ovat voineet määrittää eri tavoin rakennusvalvonnan lakisääteisissä tehtävissä syntyvät aineistot. Osa lausunnonantajista piti taas päätöstä toivottavana ja hyvin valmisteltuna.

Lausuntomenettelyssä julkishallinnon toimijat saivat mahdollisuuden esittää täydennyksiä ja korjauksia seulontapäätösluonnokseen. Saadun lausuntopalautteen perusteella päätöstä on muutettu, tarkennettu ja perustelumuistion sisältöä on täsmennetty. Merkittävin muutos, joka toteutettiin lausuntopalautteen perusteella, koskee päätöksen soveltamista. Lausuntopalautteen perusteella soveltamista muutettiin niin, että muiden kuntien rakennusvalvontaviranomaiset voivat halutessaan soveltaa tätä Oulun kaupungin rakennusvalvonnalle annettavaa päätöstä, mutta päätös ei ole niille velvoittava.

Lausuntomenettelyn jälkeen Oulun kaupunki kommentoi luonnoksia vielä 12.11.2025 ja päätösluonnosta 1.12.2025. Kommenttien myötä päätöksen soveltamista tarkennettiin ja muotoiltiin lisäys, että tätä päätöstä voidaan soveltaa vielä vuoden 2024 jälkeen vireillä olevien asioiden asiakirjoihin ja tietoaineistoihin soveltuvien osin niiden asioiden osalta, jotka tulivat vireille vuonna 2024 tai sitä aikaisemmin.

KANSALLISARKISTO
Matti Ritakallio

Perustelumuoisto

3.12.2025

KA/26685/28.02.01/2023

Kuntien rakennusvalvonta ja lakisäätöiset tehtävät

Suomessa varhaisinta rakennuslainsäädäntöä edustaa vuoden 1734 laki rakennuskaaresta (2/1734), jonka 29 luvun 1 §:n edellytti alemman asteisen normiston antamista. Normistoa ei kuitenkaan annettu ennen vuoden 1856 asetusta kaupunkien järjestämisen ja rakentamisen perusteista, joka oli ensimmäinen kaikkia kaupunkeja koskeva yleinen rakentamissäädös, jota täydensi myöhemmin kaupunkien antamat omat rakennusjärjestykset. Itse asetus sisälsi lähinnä paloturvallisuutta koskevia säännöksiä.¹

Vuonna 1932 voimaan tulivat asemakaavalaki (145/1931) ja asetus rakennussäännöstä (41/1932), jotka sisälsivät säännöksiä yleisestä kaavoituksesta ja rakentamista koskevasta lainsäädännöstä. Rakennussääntö (41/1932) sisälsi tarkempia säännöksiä mm. rakennusluvasta, rakennustyön valvonnasta ja rakennustyönkunnossapidosta. Laki (145/1931) ja asetus (41/1932) koskivat pääasiallisesti kaupunkeja, joten vuonna 1945 annettiin laki rakentamisesta maaseudulla (683/1945), jolloin rakennusvalvonnan piiriin tulivat yleisellä tasolla myös maaseudulla sijaitsevat rakennukset.²

Vuonna 1959 tuli voimaan rakennuslaki (266/1959), joka perustui pitkälti säätämisen ajankohtana voimassa olleeseen kaavoitusta ja rakentamista koskeneeseen normistoon, varsinkin yksityiskohtaisen

¹ Hallituksen esitys Eduskunnalle rakennuslainsäädännön uudistamiseksi: HE 101/1998. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/1998/19980101#idm46263581290608> [viitattu 6.6.2025].

² Hallituksen esitys Eduskunnalle rakennuslainsäädännön uudistamiseksi: HE 101/1998. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/1998/19980101#idm46263581290608> [viitattu 6.6.2025].

KANSALLISARKISTO
Matti Ritakallio

Perustelumuistio

3.12.2025

KA/26685/28.02.01/2023

kaavoituksen ja rakentamisen ennakkovalvonnan osalta. Lakiin (266/1959) tehtiin sen voimassaolo aikana useita muutoksia^{3, 4}.

Rakennuslain (266/1959) ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvottiin rakentamista koskevassa lupaharkinnassa. Rakennusvalvonnalla pyritään varmistamaan, että rakennushankkeeseen ryhtyvä oli huolehtinut siitä, että rakennus täyttää rakentamismääräykset. Rakentamisen säännökset koskivat pääsääntöisesti rakentamisen lopputulosta ja rakentamiselle asetettavia laatuvaatimuksia. Lääninhallituksien alaisuudessa toiminnasta vastasivat kuntien rakennuslautakunnat ja maistraatit 28.2.1995 saakka. Vuoden 1995 jälkeen ympäristöministeriölle on kuulunut kaavoitus- ja rakennustoimen ylin johto ja valvonta⁵ Lain (266/1959) kumosi vuonna 2000 voimaan tullut maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999), jonka ohella tuli samana vuonna voimaan myös maankäyttö- ja rakennusasetus (895/1999).⁶

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) mukaan lupaviranomaisena toimi kunnan rakennusvalvontaviranomainen. Rakennusvalvontaviranomaisen tehtäviin kunnissa kuuluivat mm. kaavojen noudattamisen valvonta, rakentamista koskevien lupien käsitteleminen sekä rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapito ja valvonta.

³ Laki 536/1960: rakennustarkastajasta pääsääntöisesti pakollinen, laki 239/1964: korvaus kadun rakentamisesta, laki 301/1965: maatalousalueita erityisestä syystä rakennuskaavassa, laki 330/1965 kerroksen ym. määritelmä, laki 250/1966: rakennuskaavojen laatiminen lääninhallituksilta kunnille ja muita rakennuskaavoitusta koskevia muutoksia, laki 493/1968: seutukaava ja yleiskaava (muutoksia; oikeusvaikutuksiltaan erilaiset yleiskaavat) sekä muita muutoksia, laki 626/1969: rantakaavasäännösten lisäys rakennuslakiin sekä muita muutoksia, laki 588/1973: toimivallan siirto kaavoitus- ja poikkeuslupa-asioissa ministeriöltä lääninhallituksille alkoi sekä muita muutoksia, laki 611/1973: jätevesimaksulain säätämisestä johtuneet muutokset, laki 674/1975: rakennuksen purkamislupa, laki 580/1977: rakennusvalvontaa koskevia uudistuksia, laki 609/1977: lunastukseen liittyvät uudistukset, laki 556/1981: maa-aineslain säätämiseen liittyvät muutokset, laki 61/1985: rakennussuojelulain säätämisen yhteydessä tehdyt muutokset, laki 557/1989: rakennusjärjestys, rakennusvalvonta ja rakentamismääräykset, laki 696/1990: kestävä kehitys sekä kunnallisen päätösvallan lisääminen poikkeuslupa-asioissa ja kaavoituksessa, laki 1439/1992: rakennustuotedirektiivistä johtuvia muutoksia, laki 469/1994: ympäristövaikutusten arviointiin liittyvät muutokset, laki 769/1994: rakentamista koskevia muutoksia (esim. kunnille poikkeuslupavaltaa), laki 71/1995: valtion viranomaisia koskeva muutos, jossa lääninhallituksen tehtävät siirrettiin alueelliselle ympäristökeskukselle, laki 1062/1995: rakennustuotedirektiivistä johtuvia muutoksia sekä muita rakentamista koskevia muutoksia, laki 929/1996: vuoden 1996 lopussa päättyneen vapaakuntakokeilun mahdollistamien viranomaisten toimivaltajärjestelyjen pysyttämistä, kaavojen ajan tasalla pitoa sekä niiden toteutuksen ajoitusta koskevat muutokset, laki 1097/1996: uuden luonnonsuojelulain säätämisen yhteydessä tehdyt muutokset (suunnitteluvelvollisuus rantavyöhykkeellä sekä kaavojen sisältövaatimuksia koskevat muutokset).

⁴ Hallituksen esitys Eduskunnalle rakennuslainsäädännön uudistamiseksi: HE 101/1998. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/1998/19980101#idm46263581290608> [viitattu 6.6.2025].

⁵ Hallituksen esitys Eduskunnalle rakennuslainsäädännön uudistamiseksi: HE 101/1998. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/1998/19980101#idm46263581290608> [viitattu 6.6.2025].

⁶ Hallituksen esitys Eduskunnalle rakennuslainsäädännön uudistamiseksi: HE 101/1998. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/1998/19980101#idm46263581290608> [viitattu 6.6.2025].

KANSALLISARKISTO
Matti Ritakallio

Perustelumuistio

3.12.2025

KA/26685/28.02.01/2023

Rakennusvalvontaviranomainen valvoi rakennustoimintaa yleisen edun kannalta niin sanotun suhteutetun valvonnan periaatteen kautta. Suhteutetussa valvonnassa otettiin huomioon paitsi rakennushankkeen vaativuus, niin myös luvan hakijan ja hankkeen suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaavien henkilöiden asiantuntemus ja ammattitaito sekä muut valvonnan tarpeeseen vaikuttavat seikat. Rakennusvalvonnalle kuului myös rakentamisen yleinen ohjaus ja neuvontatehtävä.⁷

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) voimaantulon jälkeen on lakiin tehty muutoksia ja lisäyksiä. Rakennusvalvonnan osalta muutokset ovat mm. liittyneet rakentamisen lupien sujuvoittamiseen vuonna 2017. Rakentamisen ohjauksen kannalta tärkeimmät muutokset ovat liittyneet teknisiin vaatimuksiin ja niiden asetuksenantovaltuuksiin vuosina 2013 ja 2017 sekä pätevyysvaatimuksiin vuonna 2014.⁸

Kunnat ovat ottaneet rakennusvalvontaviranomaisten ja rakennustarkastajien hoidettavaksi myös muita kuin lakisääteisiä tehtäviä. Tavallisimmin kunnan omat tehtävät ovat liittyneet korjausneuvojan, kunnanrakennusmestarin, ympäristönsuojelun, kaavoittajan ja tien- ja kadunpidon tehtäviin.

Vuoden 2025 alusta lähtien tuli voimaan rakentamislaki (751/2023). Rakentamislain yhteydessä hyväksyttiin lisäksi maankäyttö- ja rakennuslain muutos, jonka myötä laista kumottiin rakentamista koskevat pykälät ja lain nimi muutettiin alueidenkäyttölaki. Tässä muistiossa ei käydä läpi uuden rakentamislain tehtäviä tai niiden uusien velvoitteiden kytköksiä RYHTI-tietovarantoon, koska päätöksen kohteena olevat asiakirjat ovat muodostuneet vanhan lain voimassaolon aikana, jonka pohjalta myös Oulun kaupungin seulontaesitys on laadittu.

Rakennustietoa on jo siirretty ennen RYHTI-tietovarantoa valtionhallinnon viranomaisten järjestelmiin. Maankäyttö- ja rakentamislain mukaan kunnan tuli lähettää maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) 69 §:n mukaan tieto rakennuksen purkamisluvasta ja maisematyöluvasta elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle viipymättä luvan myöntämisen jälkeen. Ilmoitukseen oli liitettävä lupapäätös sekä ympäristökartta, josta käy ilmi alueen tai rakennuksen sijainti. Maankäyttö- ja rakennuslain 205 §:n mukaisesti ympäristöministeriöllä ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus saada kunnilta, maakuntien liitoilta ja muilta viranomaisilta maksutta näillä olevia alueidenkäytön ja rakennetun ympäristön seurannan sekä valvonnan ja muiden viranomaistehtävien kannalta tarpeellisia tietoja.⁹

Muita vastaavanlaisia säädöksiä olivat maankäyttö- ja rakennuslain lisäksi pelastuslaki (379/2011), verotusmenettelystä annettu laki (1558/1995) laki väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston

⁷ Hallituksen esitys eduskunnalle rakentamislakiin ja siihen liittyviksi laeiksi: HE 139/2022 vp. Saatavilla: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Documents/HE_139+2022.pdf [viitattu 6.6.2025].

⁸ Ympäristöministeriö: MRL-kokonaisuudistus. Saatavilla: <https://ym.fi/hankesivu?tunnus=YM014:00/2018> [viitattu 6.6.2025].

⁹ Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta: HE 140/2022. Saatavilla <https://www.edilex.fi/he/fi/20220140.pdf> [viitattu 16.6.2023].

KANSALLISARKISTO
Matti Ritakallio

Perustelumuistio

3.12.2025

KA/26685/28.02.01/2023

varmennepalveluista (661/2009, väestötietojärjestelmälaki) sekä valtioneuvoston asetus väestötietojärjestelmästä (128/2010, väestötietojärjestelmäasetus).¹⁰

Arkistonmuodostus ja tiedonhallinta

Yleisesti seulontaesityksestä ja arkistonmuodostuksesta

Oulun kaupungin esitys koskee 10.03 Rakentaminen, ylläpito ja käyttö päätehtävän tehtäviä ja niistä kertyneitä asiakirjatietoja. Varsinaisen seulontaesityksen muodostavat tiedonohjaussuunnitelman liitteet tehtävistä:

- 10.03.00.03 Rakennuslupamenettely
- 10.03.00.05 Toimenpidelupamenettely
- 10.03.00.06 Vähämerkitykselliset maisematyöluvat
- 10.03.00.09 Purkamislupamenettely
- 10.03.00.10 Tilapäistä rakennusta koskeva lupamenettely

Tiedonohjaussuunnitelmassa ei ole huomioitu rakentamislain (751/2023) tuomia muutoksia 1.1.2025 alkaen.

Toimitetun rakennusvalvonnan tietovarannon kuvauksen perusteella Oulun kaupungin rakennusvalvonnan tietoaineistot ovat sekä analogisessa että digitaalisessa muodossa. Tietovarannosta vastaava taho ja rekisterinpitäjä on rakennuslautakunta. Tietovarantoon liittyvät seuraavat tietoaineistot:

- Rakennusalan ammattilaispankki
 - Rekisteröityjen ryhmät: Rakennushankkeen vastuuhenkilöt
- Maisematyöluvat
 - Rakennusvalvonnan asiakirjat (paperiset)
 - Tietoaineiston tietoja ylläpidetään tietojärjestelmillä: dokumenttienhallintajärjestelmä, rakennetun ympäristön paikkatietojärjestelmä, taloushallinnonjärjestelmä, asianhallintajärjestelmä
- Rakennus- ja huoneistorekisteri, DVV
 - Rakennetun ympäristön paikkatietojärjestelmän tiedot
 - Keskeiset tietoryhmät: Huoneistotunnus, pysyvä rakennustunnus, asuinpaikkatunnus, rakennuksen ominaisuus tiedot
 - Tietoaineiston tietoja ylläpidetään väestötietojärjestelmässä
- Vähämerkitykselliset maisematyöluvat
 - Rakennusvalvonnan asiakirjat (paperiset)

¹⁰ Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta: HE 140/2022 vp. Saatavilla <https://www.edilex.fi/he/fi20220140.pdf> [viitattu 6.6.2025].

KANSALLISARKISTO
Matti Ritakallio

Perustelumuoistio

3.12.2025

KA/26685/28.02.01/2023

- Tietoaineiston tietoja ylläpidetään tietojärjestelmillä: asianhallintajärjestelmä, taloushallintojärjestelmä, kaupunkiympäristöpalvelujen verkkopalvelu, rakennetun ympäristön paikkatietojärjestelmä
- Rakennusvalvonnan asiakaskirjeet ja ilmoittautumiset
 - Rekisteröityjen ryhmät: Osallistujat, uutiskirjeen tilaajat
 - Tietoaineiston tietoja ylläpidetään tietojärjestelmillä: Oulun kaupungin uutiskirjepalvelu, tapahtumailmoittautumispalvelu
- Hallintopakkojen asiakirjat (rakennusvalvonta)
 - Rekisteröityjen ryhmät: Kiinteistön haltija
 - Tietoaineiston tietoja ylläpidetään tietojärjestelmillä: Asianhallintajärjestelmä
- Purkamisluvat
 - Rakennusvalvonnan asiakirjat (paperiset)
 - Rekisteröityjen ryhmät: Rakennusvalvonnan luvanhakijat
 - Tietoaineiston tietoja ylläpidetään tietojärjestelmillä: Kaupunkiympäristöpalvelujen verkkopalvelu, Rakennetun ympäristön paikkatietojärjestelmä, taloushallinnonjärjestelmä, asianhallintajärjestelmä
- Rakennusluvut
 - Rakennusvalvonnan asiakirjat (paperiset)
 - Muut keskeiset tietoryhmät: Pysyvä rakennustunnus
 - Tietoaineiston tietoja ylläpidetään tietojärjestelmillä: asianhallintajärjestelmä, taloushallintojärjestelmä, dokumenttienhallintajärjestelmä, kaupunkiympäristöpalvelujen verkkopalvelu
- Rakennusvalvonnan vastuuhenkilöt
 - Rekisteröityjen ryhmät: Rakennushankkeen vastuuhenkilöt
 - Tietoaineiston tietoja ylläpidetään tietojärjestelmillä: Dokumenttienhallintajärjestelmä
- Tilapäistä rakennusta koskevat luvat
 - Rakennusvalvonnan asiakirjat (paperiset)
 - Rekisteröityjen ryhmät: Rakennusvalvonnan luvanhakijat
 - Tietoaineiston tietoja ylläpidetään tietojärjestelmillä: asianhallintajärjestelmä, taloushallintojärjestelmä, kaupunkiympäristöpalvelujen verkkopalvelu, rakennetun ympäristön paikkatietojärjestelmä
- Toimenpidelupamenettely
 - Rakennusvalvonnan asiakirjat (paperiset)
 - Rekisteröityjen ryhmät: Rakennusvalvonnan luvanhakijat
 - Tietoaineiston tietoja ylläpidetään tietojärjestelmillä: asianhallintajärjestelmä, taloushallintojärjestelmä, kaupunkiympäristöpalvelujen verkkopalvelu, rakennetun ympäristön paikkatietojärjestelmä

Keskeisistä tietojärjestelmistä

KANSALLISARKISTO
Matti Ritakallio

Perustelumuiotio

3.12.2025

KA/26685/28.02.01/2023

Oulun kaupungin asian- ja dokumenttienhallintajärjestelmä sisältää asiarekisterin, viranhaltija- ja toimielinpäätökset, sopimuksenhallinnan ja julkaisutoiminnallisuuden.

Oulun kaupunki toimittaa rakennus- ja huoneistotietoja Digi- ja väestötietoviraston ylläpitämään väestötietojärjestelmään. Väestötietojärjestelmä (VTJ) on perusrekisteri, josta löytyvät perustiedot Suomen kansalaisista ja Suomessa pidempään oleskelevista. Järjestelmässä on tiedot myös kiinteistöistä, rakennuksista ja huoneistoista, sekä rakennushankkeista. Digi- ja väestötietovirasto ylläpitää henkilöiden ja huoneistojen välisiä asumiseen liittyviä yhteystietoja.

Rakennetun ympäristön paikkatietojärjestelmä on kunnan hallinnoimien paikkatietojen ja rakennetun ympäristön rekistereiden ylläpitoon käytettävä perustietojärjestelmä, jota käytetään mm. kartta- ja kaupunkimallien tuotantoon.

Rakennusvalvonnan ammattilaispankki on asiakkaille tarjottava palvelu, jossa pientalon tai taloyhtiön rakentamiseen ja korjaamiseen ammattilaista hakevalle mahdollisuus etsiä keskitetyistä ja puolueettomasta paikasta rakennusalanammattilaista.

Muilla kunnilla voi olla käytössä rakennusvalvonnan tehtävien hoitamiseen muita tietojärjestelmiä.

Henkilötiedot

Tietoaaineistot sisältävät seuraavasti henkilötietoja:

- Hallintapakkojen asiakirjat (rakennusvalvonta)
 - Kiinteistön haltijan nimi ja yhteystiedot
- Maisematyöluvat
 - Nimi, henkilötunnus, kiinteistötunnus, kiinteistön osoite, laskutusosoite
- Purkamisluvat
 - Kiinteistön osoite, kiinteistötunnus, nimi, henkilötunnus
- Rakennus- ja huoneistorekisteri
 - Kiinteistötunnus, henkilötunnus, nimi
- Rakennusalan ammattilaispankki
 - Yhteystiedot (nimi, puhelinnumero, sähköposti), aikaisempi koulutus ja kokemus
- Rakennusluvat
 - Kiinteistötunnus, henkilötunnus, laskutusosoite, nimi, kiinteistön osoite
- Rakennusvalvonnan asiakaskirjeet ja ilmoittautumiset
 - Osallistujan allergia- ja ruokavaltiotiedot, yhteystiedot (sähköposti, nimi, puhelinnumero)
- Rakennusvalvonnan vastuuhenkilöt
 - Aikaisempi koulutus ja kokemus, yhteyshenkilön yhteystiedot
- Tilapäistä rakennusta koskevat luvat
 - Henkilötunnus, nimi, laskutusosoite, kiinteistön osoite, kiinteistötunnus

KANSALLISARKISTO
Matti Ritakallio

Perustelumuistio

3.12.2025

KA/26685/28.02.01/2023

- Toimenpidelupamenettely
 - Henkilötunnus, kiinteistön osoite, kiinteistötunnus, nimi
- Vähämerkitykselliset maisematyöluvat
 - Henkilötunnus, kiinteistön osoite, kiinteistötunnus, nimi, laskutusosoite

Rakennusvalvonnan tietoaineistot eivät sisällä erityisiä henkilötietoryhmiä.

Asiakirjojen arvonmääritys ja säilytysmuoto

Seulontapäätös koskee oheisessa taulukossa 1. Tehtäväluokat kuvattuja Oulun kaupungin tehtäväryhmiä ja niiden asiakirjoja toimintaprosessista 10.03 Rakentaminen, ylläpito ja käyttö. Tehtäväluokitus on esitetty tarkemmalla tasolla seulontaesityksen liitteenä olevassa tehtäväluokituksessa.

Taulukko 1. Tehtäväluokat

10.03	Rakentaminen, ylläpito ja käyttö
10.03.00	Rakennusvalvonta
10.03.00.03	Rakennuslupamenettely
10.03.00.05	Toimenpidelupamenettely
10.03.00.06	Vähämerkitykselliset maisematyöluvat
10.03.00.09	Purkamislupamenettely
10.03.00.10	Tilapäistä rakennusta koskeva lupamenettely

Lausuntokierroksella 25.8.2025–15.9.2025 olleessa päätösluonnoksen taulukossa 1 oli ensimmäisessä sarakkeessa **Tehtäväluokan numerotunniste (tai tehtäväluokalle yksilöity muu tunniste)**. Tämä sarake on nyt poistettu päätöksen taulukosta 1 sekaannusten välttämiseksi.

Oulun kaupungin säilytysaikaehdotukset ovat esityksen liitteinä toimitetuissa tiedonohjaussuunnitelman osissa. Oulun kaupunki ei ole esittänyt varsinaista arviota rakennusvalvonnan tehtävistä muodostuneiden asiakirjojen arkistollisesta arvosta Kansallisarkiston arvonmääritys- ja seulontapolitiikan arvonmäärityksen kriteeriryhmien perusteella. Oulu on kuitenkin perustellut arvonmäärityksen muutosesitystä yleisellä tasolla sekä seulontaesityksessä että Kansallisarkistolle 23.1.2025 toimitetussa selvityksessä kuntien rakennusvalvonnan ja ympäristösuojelun viranomaisen tehtävistä.

Oulun kaupunki esittää arvonmäärityksen muutosesitystä, jossa päätöksen 12.9.2016 (AL/17413/07.01.01.03.01/2016) laaja-alaisesta pysyvästä säilyttämisestä palattaisiin päätöksen 24.11.2008 (AL/11665/07.01.01.03.01/2008) kaltaiseen suppeampaan pysyvään säilyttämiseen. Kaupunki perustelee muutosta sillä, että suuri osa 12.9.2016 päätöksessä pysyvään säilytykseen määrättyistä asiakirjoista liittyy rakennuslupahakemuksen käsittelyyn, eikä niillä ole merkitystä, kun päätös rakennusluvasta on annettu ja siitä on tullut lainvoimainen.

KANSALLISARKISTO
Matti Ritakallio

Perustelumuistio

3.12.2025

KA/26685/28.02.01/2023

Päätöksentekoprosessissa muodostuneet asiakirjat sisältävät Oulun kaupungin mukaan myös paljon henkilötietoja, joiden käsittelyn minimointia arkistointitarkoituksessa pitäisi kaupungin mukaan huomioida tarkemmin. Esimerkiksi päätöksentekoprosessissa tarvittaviin asiakirjoihin sisältyy henkilötietoja muista kuin luvan hakijasta, esimerkiksi naapuriluettelot, asiointivaltakirjat, selvitykset tontin hallinnasta, rakennushankkeeseen ryhtyvän naapurien kuulemisasiakirjat, perutut lupahakemukset ja rauenneet luvat. Edellä mainitut henkilötietoja sisältävät asiakirjat olivat Oulun kaupungin mukaan ennen 12.9.2016 päätöstä määrääjän säilytettäviä.

Oulun kaupungin mukaan ei ole tarpeen säilyttää niitä hakemuksen liitteitä, joista lopulliset rakennushankkeessa toteutetut versiot toimitetaan uudelleen rakennushankkeen loppukatselmuksen yhteydessä. Oulun kaupungin mukaan yleensä rakennuslupapäätöksessä määritellään asiakirjat, jotka on esitettävä viranomaiselle ennen tietyn työvaiheen aloittamista. Esimerkiksi ennen kunkin työvaiheen aloittamista on rakennusvalvontaviranomaiselle esitettävä:

- Rakennesuunnitelmat
- Vesi- ja viemärisuunnitelmat
- Ilmanvaihtosuunnitelmat
- Kosteudenhallintaselvitys
- Läpivientien palokatkosuunnitelma
- Perustussuunnitelmat
- Ristikkosuunnitelmat
- Savupiippusuunnitelma

Oulun kaupungin mukaan tiedonohjaussuunnitelmissa yllä mainitut suunnitelmat on sijoitettu Seuranta/valvonta käsittelyvaiheisiin: Erityissuunnitelmien vastaanottaminen. Mikäli suunnitelmiin tulee rakentamisen aikana muutoksia, erityissuunnitelma toimitetaan uudelleen vielä loppukatselmuksenvaiheessa ja jotkut muutokset voivat edellyttää uutta päätöstä.

Oulun kaupungin mukaan, mikäli kaikki rakennusvalvonnan asiakirjat ovat pysyvästi säilytettäviä, erityissuunnitelmista joudutaan loppukatselmuksen yhteydessä tai sen jälkeen toimitettavien, lopullisten/toteutuneiden suunnitelmien lisäksi säilyttämään mahdollisesti hakemuskäytössä toimitetut alustavat suunnitelmat. Erityissuunnitelmien vastaanotto perustuu kunnan näkökulmasta lähinnä siihen, että ne kiinnostavat korjausrakentajia, eivät ne ole päätöksen liitteitä. Erityissuunnitelmista korjausrakentajia kiinnostavat viimeiset tai toteutuneet versiot esim. vesiputkien sijainnista, jos talon edellinen omistaja on ne kadottanut.

Käytännössä tämä tarkoittaisi Oulun kaupungin mukaan sitä, että erityissuunnitelmista säilytettäisiin purkamiseen saakka viimeiset tai toteutuneet versiot. Lisäksi kaupungin mukaan päätöksen 12.9.2016 nykyisestä soveltamisesta aiheutuu merkittäviä kustannuksia kuntaorganisaatioille, kun rakennusvalvonnan kaikki lakisääteistä tehtävistä muodostuneet asiakirjat säilytetään pysyvästi, eikä vuosina 2016–2024 muodostuneita voi siirtää RYHTI-tietovarantoon.

KANSALLISARKISTO
Matti Ritakallio

Perustelumuistio

3.12.2025

KA/26685/28.02.01/2023

Oulun kaupunki on myös pyytänyt esityksessään Kansallisarkiston tarkentavan, että maa-aineislupien käsittelyn asiakirjojen osalta noudatetaan päätöstä 3.2.2020 *Pysyvästi säilytettävät kuntien ympäristösuojelun asiakirjatiedot* (KA/8377/07.01.01.03.01/2019) päätöksen 12.9.2016 *Kuntien rakennusvalvonnan lakisääteisissä tehtävissä syntyvien asiakirjatietojen pysyvä säilytys* (AL/17413/07.01.01.03.01/2016) sijaan.

Oulun kaupunki perustelee pysyvästi säilytettävien maa-aineslupien asiakirjojen arkistointia päätöksen 13.5.2016 (KA/8377/07.01.01.03.01/2019) mukaisesti siten, että maa-aineslaissa (24.7.1981/555) kunnan ympäristösuojeluviranomaiselle määrätty lakisääteiset tehtävät eivät ole kunnan rakennusvalvontaviranomaisen lakisääteisiä tehtäviä. Kaupunki toimitti tästä Kansallisarkistolle selvityksen 23.1.2025.

Kuntalaisaloitetta ja kuntalaisaloitteeseen annettavaa vastausta ei ole sisällytetty tähän päätökseen, sillä niiden pysyvistä säilyttämisestä on jo määrätty arkistolaitoksen päätöksessä 3.9.2001 (KA 158/43/01) Pysyvästi säilytettävät kunnalliset tuki- ja ylläpitotehtävien asiakirjat ja Kansallisarkiston päätöksessä 20.12.2024 (KA/2657/28.02.01/2024) Julkishallinnon taloushallinnon, hallintoasioiden ja tiedonhallinnan asiakirjojen ja tietoaisteistojen pysyvä säilytys.

Olen päätenyt pääosin samaan ratkaisuun Oulun kaupungin esittämän arvonmääritysratkaisun kanssa esityksen kohteena olevien rakennusvalvonnan tehtävien rakennuslupamenettely, toimenpidemenettely, maisematyöluvat, purkamismenettely, tilapäistä rakennusta koskeva lupamenettely (merkitty Oulun tiedonohjaussuunnitelmaan: 10.03.00.03, 10.03.00.05, 10.03.00.06, 10.03.00.09, 10.03.00.10) osalta. Päätöstä on kuitenkin tarkennettu lausuntokierroksella saatujen lausuntojen perusteella.

Lausuntopalautteen perusteella lupa-asiakirjat liitteineen muutettiin toisiaan vastaaviksi kunkin lupatyyppin osalta: Lupapäätös (viranhaltijapäätös ja toimielinpäätös) liitteineen ja muutoksenhakuohjeineen säilytetään pysyvästi. Liitteisiin kuuluvat lausunnot ja muiden viranomaisten päätökset.

Päätöksen taulukkoon 1 ei kuitenkaan päädytty lisäämään naapurien kuulemisen asiakirjoja pysyvästi säilytettäviin, vaikka sitä lausuntopalautteessa ehdotettiin. Oulun kaupungin mukaan lupapäätöksen peruminen tarkoittaa hakijan tekemää peruuttamista. Jos hakija peruuttaa hakemuksensa, siitä ei tehdä päätöstä, eikä peruutuksen syytä ei tarvitse ilmoittaa. Sen sijaan kielteisessä lupapäätöksessä noudatetaan normaalisti hallintolain (434/2003) 45 §:n vaatimuksia päätöksen perusteluista eli päätös on perusteltava ja perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset. Mikäli naapurien kuulemisessa esille tulleet seikat ovat vaikuttaneet kielteiseen päätökseen ne on tuotava esille päätöksessä.

Lausunnoissa korostettiin, että luvasta pidettävällä osittaisella tai lopullisella katselmuspöytäkirjalla on huomattava juridinen merkitys, koska niillä rakennusvalvonta hyväksyy luvan tarkoittaman rakennustyön käyttöön. Mikäli loppukatselmusta ei pidetä, lupa raukeaa laissa määritellyssä määräajassa. Eli

KANSALLISARKISTO
Matti Ritakallio

Perustelumuiotio

3.12.2025

KA/26685/28.02.01/2023

loppukatselmuksen pöytäkirjalla on merkittävä juridinen merkitys. Samoin huomautettiin, että juridista merkitystä on rakentamisen aikana annetuilla rakennusvalvontaviranomaisen määräyksillä. Lausunnoissa huomautettiin, että osa rakentamisen aikaisista asiakirjoista olisi suotavaa säilyttää pysyvästi, jotta tutkimuksella olisi käytettävissään aineistoa myös rakentamisen toteutuksesta ja viranomaisvalvonnasta, eikä pelkästään rakentamisen mahdollistavasta lupapäätöksestä ja pääpiirustuksista, jotka muodostavat vain osan rakentamisen suunnitelmista. Minimissään tämän nähtiin tarkoittavan ainakin osittaisten ja lopullisten loppukatselmusten pöytäkirjoja. Tästä syystä loppukatselmuksipöytäkirja ja rakentamisen aikana annetut määräykset lisättiin pysyvästi säilytettäviin asiakirjoihin.

Esitän ohessa perusteluni Oulun kaupungin rakennusvalvonnan asiakirjojen arvonmäärittämisestä Kansallisarkiston arvonmäärittämis- ja seulontapolitiikan arvonmäärittämis kriteeriryhmiä 1, 2, 3, 4 ja 5 soveltaen. Olen merkinnyt tarkemmin esitykseni asiakirjojen arkistollisesta arvosta päätöksen taulukon 1. sarakkeeseen *Kansallisarkiston määräys pysyvästä säilytyksestä*.

Rakennusvalvonnan tehtävät ovat merkittäviä, koska ne lähtökohtaisesti vastaavat rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta yleisen edun kannalta. Rakennusvalvonta valvoo, että rakentaminen tapahtuu voimassa olevan kaavan, rakennusjärjestyksen sekä myönnetyn rakennusluvan mukaisesti. Rakennusvalvonta käsittelee omalla toimialueellaan rakentamisen lupa-asiat ja niihin liittyvän neuvonnan sekä valvoo rakennettua ympäristöä. Rakennusvalvonnan viranomaisilla on siis paljon harkintavaltaa rakennetun ympäristön suunnitteluun ja siihen liittyviin ympäristökysymyksiin sekä yhdyskuntarakenteen kehitykseen yleisesti. Rakennusvalvonnan toiminnan kohteita ovat kansalaiset, yritykset ja rakennetun ympäristön infrastruktuuri sekä ihmistoiminnan vaikutukset ympäristöön (**Kriteeriryhmät: 1 tehtävän merkittävyys ja 2 toimintaympäristö**).

Kansallisarkiston päätöksessä 12.9.2016 (AL/17413/07.01.01.03.01/2016) määrättiin kaikki kuntien rakennusvalvonnan lakisäätelisistä tehtävistä syntyvät sähköiset asiakirjatiedot pysyvään säilytykseen sähköisessä muodossa. Päätöksen 12.9.2016 muistiossa tarkennetaan, että lakisäätelisillä tehtävillä tarkoitetaan pääsääntöisesti tehtäviä maankäyttö- ja rakentamislaisissa (132/1999) säädettyjä tehtäviä sekä lain nojalla annettuja säännöksiä.

Päätöksen 12.9.2016 laajoja säilytysaikoja on perusteltu Arkistolaitoksen seulontastrategian ja -politiikan 17.12.2012 (AL/21220/07.01.01.03.00/2012) lähtökohdilla siten, että sähköisessä toimintaympäristössä yhä laajempia asiakirjatietojen kokonaisuuksia voidaan säilyttää pysyvästi sähköisessä muodossa, eikä seulontatoiminnassa ole enää syytä pitäytyä asiakirjatyypeittäin tapahtuvassa arvonmäärittämisessä. Kansallisarkiston voimassa oleva 16.12.2020 Arvonmäärittämis- ja seulontapolitiikka (KA/12247/07.01.01.03.00/2019) kumosi sitä edeltäneen 17.12.2012 seulontapolitiikan.

Sähköinen arkistointi on myös yhtenä nykyisen arvonmäärittämis- ja seulontapolitiikan tavoitteena. Kuitenkin päätöksen 12.9.2016 soveltamisesta on tullut sen antamisen jälkeen monia yhteydenottoja Kansallisarkiston virnaomaisohjauksen neuvontaan. Soveltaminen on koettu vaikeaksi, sillä päätöksessä ei ole määritelty niitä rakennusvalvonnan lakisäätelisiä tehtäviä ja niistä muodostuvia asiakirjoja, jotka

KANSALLISARKISTO
Matti Ritakallio

Perustelumuistio

3.12.2025

KA/26685/28.02.01/2023

otetaan prosessissa talteen ja säilytetään pysyvästi, vaan organisaation on pitänyt määritellä ne itse. Olen Oulun kaupungin kanssa samaa mieltä, että rakennusvalvonnan tehtävistä ja niistä muodostuvista asiakirjoista säilytetään pysyvästi vain keskeiset, jotka on tarkemmin määritelty tämän päätöksen taulukon 1. sarakkeessa *Kansallisarkiston määräys pysyvästä säilytyksestä*.

Soveltamisen selkeyttämisen osalta kannatan myös Oulun kaupungin ehdotusta tarkentaa, että maa-aineslupien käsittelyyn noudatetaan Kansallisarkiston päätöstä 3.5.2020 (KA/8377/07.01.01.03.01/2019) päätöksen 12.9.2016 (AL/17413/07.01.01.03.01/2016) sijaan, sillä päätöksessä 12.9.2016 ei selkeästi ole määritelty rakennusvalvonnan lakisääteisiä tehtäviä (**Kriteeriryhmä 3: toimintaprosessi**).

Rakennusvalvonnan arkistojen keskeisimpiin aineistoihin kuuluvat muun muassa rakennusluvut ja rakennusten pääpiirustukset. Kuntien rakennusvalvonnan asiakirjat edustavat pitkäaikaista jatkumoa Suomen rakennustoimen historiassa. Kun päätöstä sovelletaan valtakunnallisesti, tiedot ovat ainutkertaisia ja alueellisesti kattavia (**Kriteeriryhmä 4: tietosisältö**).

Kuntien rakennusvalvonnan asiakirjoilla on suuri arvo sekä tieteelliselle tutkimukselle että yksittäisille kansalaisille. Esimerkiksi humanistinen-, yhteiskuntatieteellinen- tai tekniikan tutkimus voivat hyödyntää rakennusvalvonnan asiakirjoja monesta eri näkökulmasta (**Kriteeriryhmä 5: käyttötarpeet**).

Lausuntokierroksella 25.8.2025–15.9.2025 lausuttiin, että Oulun kaupungin rakennusvalvonnan toimintamalli kuvaa vain yhden kunnan tilannetta ja muiden kuntien prosessien muuttaminen vastaavaksi voi olla kohtuutonta. Lisäksi lausuttiin, että seulontapäätös ei sisällä kaikkia rakennusvalvonnan lakisääteisiä tehtäviä, mikä voi aiheuttaa tulkinnallisia haasteita ja monimutkaistaa tiedonhallintaa. Tästä syystä päätösvalmistelussa päädyttiin ratkaisuun, että muut kunnat voivat halutessaan soveltaa nyt annettavaa päätöstä taannehtivasti.

Henkilötietojen arkistointi

Oulun rakennusvalvonnan asiakirjoihin ja tietoaineistoihin sisältyy henkilötietoja, jotka liittyvät viranomaisten toimintaa koskeviin lakeihin ja joiden käsittely on tarpeen kunkin viranomaisen lakisääteisten velvoitteiden täyttämiseksi. Esityksen mukainen aineisto ei kuitenkaan sisällä erityisiä henkilötietoryhmiä.

Tietosuojalainsäädäntö mahdollistaa henkilötietojen arkistoinnin yleisen edun mukaisiin arkistointitarkoituksiin. Perustuslaki turvaa tieteen ja tutkimuksen vapauden sekä sananvapauden. Yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia ei ole määritelty tietosuojalainsäädännössä. Pysyvän säilyttämisen (arkistointi) arvonmääritys perustuu ensisijaisesti Kansallisarkiston arvonmääritys- ja seulontapolitiikassa määrittelemiin periaatteisiin ja kriteereihin.

Kansallisarkisto katsoo, että arvonmääritys- ja seulontapolitiikassa esitetyt tavoitteet, menetelmät ja kriteerit ovat sovellettavissa henkilötietojen yleisen edun mukaisen arkistointitarkoituksen arvioimiseen ja osoittamiseen. Näiden kriteerien ja menetelmien perusteella annetut seulontapäätökset osoittavat yleisen

KANSALLISARKISTO
Matti Ritakallio

Perustelumuistio

3.12.2025

KA/26685/28.02.01/2023

edun mukaista arkistointitarkoitusta. Arvonmäärityksen kriteereissä on huomioitu henkilötietojen arkistointitarpeet tieteen vapauden, sananvapauden sekä henkilötietojen suojan näkökulmista.

Olen Oulun kaupungin esitykseen sisältyvien rakennusvalvonnan asiakirjojen ja tietoaaineistojen arvonmäärityksessä ja tätä perustelumuistiotä laatiessani ottanut huomioon myös henkilötietojen suojan ja minimoinnin vaatimukset. Yllä kuvattuja yleisen edun mukaisia käyttötarkoituksia ei näkemykseni mukaan voida saavuttaa ilman henkilötietoja sisältävien tietoaaineistojen säilyttämistä. Katson myös, että säilyttäminen on oikeasuhtaista tietosuojaperiaatteet huomioiden yleisen edun mukaisessa arkistointitarkoituksessa.

Päätösesitys

Esitän, että Kansallisarkisto määrää arkistolain (831/1994) 8 §:n nojalla 1.1.2022 alkaen rakennusvalvonnan asiakirjat pysyvään säilytykseen päätöksessä ja tässä muistiossa esitetyllä tavalla.